

Jeg tænker tit på det, Hendrich sagde til mig for mere end hundrede år siden i sin lejlighed i New York.

“Regel nummer et er, at du ikke må forelske dig,” sagde han. “Der findes også andre regler, men det er den vigtigste. Ikke noget med at forelske sig. Ikke noget med at være forelsket. Ikke noget med at dagdrømme om forelskelse. Hvis du overholder den regel, kan du snildt klare dig.”

Jeg kiggede gennem den bølgende røg fra hans cigar og ud over Central Park, hvor træerne lå med blottede rødder efter orkanen.

“Jeg tvivler på, at jeg nogen sinde vil elske igen,” sagde jeg.

Hendrich smilede så djævelsk, som kun han nu kunne gøre det. “Godt. Du har selvfølgelig lov til at elske mad og musik og champagne og sjældne solskinseftermiddage i oktober. Du kan elske synet af vandfald og lugten af gamle bøger, men kærlighed til andre mennesker er forbudt. Er det forstået? Knyt dig ikke til andre, og prøv på at føle så lidt, som du på nogen måde kan, for dem, du møder. For ellers vil du langsomt gå fra forstanden ...”

FØRSTE DEL

Livet blandt døgnfluerne

Jeg er gammel.

Det er det første, jeg vil fortælle dig. Det du med mindst sandsynlighed vil tro. Hvis du så mig, ville du nok tro, at jeg var omkring de fyrrer, men så ville du tage meget fejl.

Jeg er *gammel* – gammel på samme måde, som et træ eller en venusmusling eller et renæssancemaleri.

For nu at sige det: Jeg blev født for lidt over fire hundrede år siden den 3. marts 1581 i mine forældres soveværelse på anden sal på et lille fransk château, som dengang var mit hjem. Det var tilsyneladende en varm dag for årstiden, og min mor havde bedt barnepigen åbne alle vinduerne.

“Gud smilede til dig,” sagde min mor. Selv om jeg tror, hun kunne have tilføjet, at smilet – såfremt Han eksisterer – var blevet til en panderynken lige siden.

Min mor døde for meget længe siden. Det gjorde jeg til gengæld ikke.

Forstår du, jeg lider af noget.

Jeg tænkte i ganske lang tid på det som en sygdom, men sygdom er egentlig ikke det rigtige ord. Sygdom leder tanken hen på smerte og hentæring. Så hellere sige, at jeg lider af noget. Noget sjældent, men ikke enestående. Noget, som ingen kender til, medmindre de har det selv.

Det er ikke omtalt i officielle medicinske tidsskrifter. Det går heller ikke under et officielt navn. Den første anerkendte læge, som gav det et navn tilbage i 1890'erne, kaldte det “anageria”, men af grunde, som vil blive uddybet senere, blev navnet aldrig almindelig kendt.

Lidelsen opdages omkring puberteten. Hvad der derefter sker, er egentlig ikke ret meget. Umiddelbart bemærker den, der “lider” ikke, at han har den. Folk vågner trods alt op og ser det samme ansigt i spejlet, som de så dagen før. Fra den ene dag til den anden, fra den ene uge til den anden, ja endda fra den ene måned til den næste, forandrer man ikke udseende.

Og som tiden går, begynder man på sin fødselsdag eller andre mærkedage at erkende, at man ikke bliver ældre.

Sandheden er imidlertid, at man ikke er holdt op med at ældes. Kroppen ældes på helt normal vis, bare meget langsommere. Ældningstempoet hos dem, der har anageria, svinger lidt, men generelt er forholdet 1:15. Hos nogle er det et år hvert trettende-fjortende år, men i mit tilfælde er det snarere hvert femtende.

Så vi er ikke udødelige. Vores kroppe og sind er ikke i stagnation. Det er ifølge den nyeste, evigt foranderlige videnskab, at forskellige dele af vores ældningsproces – det molekylære forfald, interaktionen mellem vævscellerne, molekylerne og cellernes mutationer (deriblandt først og fremmest kerne-DNA'en) – foregår i et andet tempo..

Mit hår bliver gråt engang. Måske bliver jeg skaldet. Jeg får sikkert slidigt og nedsat hørelse. Mine øjne kommer sandsynligvis også til at lide af aldersbestemt gammelmandssyn. Med tiden vil jeg miste muskelmasse og mobilitet.

En ejendommelighed ved anageria er, at den faktisk giver én et forbedret immunsystem, som beskytter én imod mange (ikke alle) virus- og bakterieinfektioner, men selv det begynder til sidst at svækkes. Ikke for at kede dig med videnskab, men det lader til, at vores knoglemarv producerer flere hæmatopoietiske stamceller – dem, der udvikler sig til hvide blodlegemer – i vores bedste år, selv om det er vigtigt at bemærke, at dette ikke beskytter os imod skader eller fejlernæring, og at det ikke varer ved.

Så I må ikke tænke på mig som en sexet vampyr, der befinder sig på toppen af sin manddomskraft. Selv om jeg må indrømme, at det kan føles, som om man befinder sig på toppen i al evighed, når der,

hvad ens udseende angår, kun går et årti mellem Napoleons død og det første menneske på månen.

En af grundene til, at folk ikke kender til os, er, at de fleste ikke er åbne over for at tro på, at det er muligt.

Mennesker i al almindelighed accepterer simpelthen ikke ting, der ikke passer ind i deres virkelighedsopfattelse. Så jeg ville så let som ingenting kunne sige “Jeg er fire hundrede niogtredive år gammel”, men reaktionen ville typisk være “Er du tosset?”

En anden grund til at folk ikke kender til os, er, at vi er beskyttet. Af en slags organisation. Enhver der alligevel opdager vores hemmelighed, har det med at få deres i forvejen korte liv forkortet. Så faren kommer ikke udelukkende fra almindelige mennesker.

Den kommer også indefra.

Sri Lanka, for tre uger siden

Chandrika Seneviratne lå i skyggen under et træ omkring hundrede meter bag templet. Der kravlede myrer hen over hendes rynkede ansigt. Hendes øjne var lukkede. Jeg hørte en raslen i bladene over mig og kiggede op og så en abe stirre ned på mig med et vurderende blik.

Jeg havde bedt tuk-tuk-føreren køre mig på abesafari ved templet. Han havde fortalt mig, at denne rødbrune art med det næsten hårløse ansigt hed hueabe.

“Meget truet,” havde han sagt. “Der er ikke mange tilbage. Det her er deres sted.”

Aben pilede bort. Forsvandt ind i bladhanget.

Jeg mærkede på kvindens hånd. Den var kold. Jeg forestillede mig, at hun havde ligget her uden at blive fundet i et døgn tid. Jeg holdt om hendes hånd og opdagede, at jeg græd. Følelserne var svære at bestemme nøjagtigt. En voksende bølge af savn, lettelse, sorg og frygt. Det var trist, at Chandrika ikke var her til at besvare mine spørgsmål. Men jeg var også lettet over, at jeg ikke behøvede slå hende ihjel. Jeg vidste, at hun havde været nødt til at dø.

Denne lettelse blev til noget andet. Det kunne have skyldtes stress eller solen, eller det kunne have skyldtes den *egg hopper*, jeg havde spist til morgenmad, men nu kastede jeg op. Det var i det øjeblik, at det blev klart for mig. *Jeg kan ikke blive ved med det her.*

Der var ingen telefondækning ved templet, så jeg ventede, til jeg var tilbage på mit hotelværelse i den gamle garnisonsby Galle og sad pakket ind i mit moskitonet, klæbrig af varme, og stirrede op mod den formålsløst langsomme loftsvifte, før jeg ringede til Hendrich.

“Du gjorde, hvad du skulle?” sagde han.

“Ja,” svarede jeg, hvilket var halvvejs sandt. Resultatet var trods alt det, som han havde bedt om. “Hun er død.” Så stillede jeg det spørgsmål, jeg altid stillede. “Har I fundet hende?”

“Nej,” svarede han som altid. “Det har vi ikke. Ikke endnu.”

Endnu. Det ord kunne holde en fanget i årtier. Men denne gang havde jeg ny selvtillid.

“Hendrich, jeg beder dig. Jeg vil have et almindeligt liv. Jeg vil ikke det her.”

Han sukkede træt. “Vi må mødes. Det er alt for længe siden.”

Los Angeles, for to uger siden

Hendrich var tilbage i Los Angeles. Han havde ikke boet der siden 1920'erne, så han antog, at det var rimelig sikkert at gøre det, og at ingen, der kunne huske ham fra før, var i live længere. Han havde et stort hus i Brentwood, der fungerede som hovedkvarter for Albartrosselskabet. Brentwood var perfekt for ham. Et pelargonieduftende område med store villaer gemt væk bag høje hegn og mure og hække, hvor der ikke var fodgængere på vejene, og hvor alt, inklusive træerne, fremstod perfekt grænsende til det kunstige.

Jeg blev ret chokeret ved synet af Hendrich siddende på en solvogn ved sin store pool med den bærbare på skødet. Normalt lignede Hendrich stort set altid sig selv, men jeg kunne ikke undgå at bemærke forandringen. Han så *ynge* ud. Stadigvæk gammel og gigtplaget, men jo, han så bedre ud, end han havde gjort i hundrede år.

“Dav, Hendrich,” sagde jeg. “Du ser godt ud.”

Han nikkede, som om dette ikke var en ny oplysning. “Botox. Og et øjenbrynsløft.”

Han spøjte ikke engang. I dette liv var han tidligere plastikkirurg. Baggrundshistorien var, at han efter sin pensionering var flyttet fra Miami til Los Angeles. På den måde kunne han styre uden om spørgsmålet om, hvorfor han ikke havde nogen tidligere klienter i lokalområdet. Hans navn her var Harry Silverman. (“Silverman. Er det ikke bare godt? Det lyder som en aldrende superhelt. Hvilket jeg på sin vis også er.”)

Jeg satte mig på den anden solvogn. Hans tjenestepige, Rosella, kom ud med to solnedgangsfarvede smoothies. Jeg bemærkede hans

hænder. De så gamle ud. Leverpletter og slap hud og blålilla vener. Ansigter kunne lyve bedre end hænder.

“Havtorn. Det er helt vildt. Det smager ad helvede til. Prøv det.”

Det forbløffende ved Hendrich var, at han omhyggeligt fulgte med tiden. Det havde han altid gjort, tror jeg. I hvert fald siden 1890'erne. Da han for mange hundrede år siden solgte tulipaner, havde det sikkert været ligesådan. Det var mærkeligt. Han var ældre end nogen af os andre, men han var altid helt med på den strøm, som en hvilken som helst tidsånd flød på.

“Sagen er den,” sagde han, “at man i Californien ældes ved at se yngre ud end man er. Hvis man kan rynke panden, når man er over fyrrer, bliver folk meget mistænksomme.”

Han fortalte mig, at han havde boet i Santa Barbara et par år, men at han havde kedet sig dér. “Santa Barbara er et behageligt sted. Det er som himlen med lidt mere trafik. Men der sker aldrig noget i himlen. Jeg havde et sted oppe i bakkerne. Drak den lokale vin hver aften. Men jeg var ved at blive skør. Jeg fik hele tiden sådan nogle panikanfald. Jeg har levet i over syv århundreder og aldrig oplevet et eneste panikanfald. Jeg har oplevet krige og revolutioner. Fint. Men så kommer jeg til Santa Barbara, og der vågner jeg i min komfortable villa med hjertet hamrende helt sindssygt og en følelse af, at jeg er fanget inde i mig selv. Los Angeles derimod, det er noget helt andet. Los Angeles fik mig til at føle ro med det samme, det kan jeg love dig ...”

“Føle ro. Det må være rart.”

Han betragtede mig en stund, som om jeg var et kunstværk med en skjult betydning. “Hvad er der i vejen, Tom? Har du savnet mig?”

“Noget i den retning.”

“Hvad er det? Var det så slemt i Island?”

Jeg havde boet i Island i otte år inden min kortvarige udstationering til Sri Lanka.

“Det var ensomt.”

“Men jeg troede, du ønskede det ensomt efter din tid i Toronto. Du

sagde, at den virkelige ensomhed var at være omgivet af mennesker. Og desuden er det det, vi er, Tom. Vi er enegængere.”

Jeg åndede dybt ind, som om den næste sætning var noget, jeg skulle dykke ned under. “Det vil jeg ikke være mere. Jeg vil ikke mere.”

Der kom ingen reaktion. Han løftede ikke et øjenbryn. Jeg kiggede på hans krogede hænder og opsvulmede knoer. “Her er ikke noget, der hedder *ikke mere*, Tom. Det ved du godt. Du er en albatros. Du er ikke en døgnflue. Du er en albatros.”

Tanken bag betegnelserne var enkel: Albatrosser mentes i gamle dage at være meget langlivede skabninger. I virkeligheden lever de kun omkring tres år, langt mindre end for eksempel grønlandshajerne, der kan blive fire hundrede, eller den venusmusling, som videnskaben kaldte “Ming”, fordi den var født i Ming-dynastiets tid. Men hvorom alting er, vi var albatrosser. Eller albaer i daglig tale. Og alle andre mennesker på kloden blev affærdiget som døgnfluer efter de kortlivede vandinsekter, som gennemgår en hel livscyklus i løbet af en dag eller – i en underarts tilfælde – fem minutter.

Hendrich talte aldrig om andre, almindelige mennesker som andet end døgnfluer. Jeg fandt hans terminologi – en terminologi, der var blevet rodfæstet i mig – stadig mere latterlig.

Albatrosser. Døgnfluer. Hvor fjollet.

På trods af sin høje alder og intelligens var Hendrich i bund og grund umoden. Han var et barn. Et utrolig gammelt barn.

Det var det nedslående ved at kende andre albaer. Man forstod, at vi ikke var noget særligt. Vi var ikke superhelte. Vi var bare *gamle*. Og at det i tilfælde som Hendrichs ikke rigtig betød noget, hvor mange årtier eller århundreder der var gået, for man levede altid inden for ens egen personligheds parametre. Tid eller sted kunne ikke ændre ved det. Man kunne aldrig slippe fra sig selv.

“Jeg finder det respektløst, for at være helt ærlig over for dig,” sagde han til mig. “Efter alt det, jeg har gjort for dig.”

“Jeg sætter pris på det, du har gjort for mig ...” Jeg tøvede. Præcis

hvad havde han gjort for mig? Det, han havde lovet mig ville ske, var ikke sket.

“Er du klar over, hvordan den moderne verden *er*, Tom? Det er ikke som i gamle dage. Man kan ikke bare flytte adresse og få sit navn optaget i kirkebogen. Er du klar over, hvor meget jeg har måttet *betale* for at holde dig og de andre medlemmer i sikkerhed?”

“Jamen så kunne jeg spare dig for nogle penge.”

“Jeg har altid været meget tydelig: Det her er en ensrettet gade.”

“En ensrettet gade, som jeg aldrig har bedt om at blive sendt ind på.”

Han sugede på sit sugerør og skar ansigt over smoothiens smag. “Og sådan er selve livet, er det ikke rigtigt? Hør her, knægt –”

“Det er ikke lige det, jeg er.”

“Du traf et valg. Det var dit valg at opsøge dr. Hutchinson –”

“Og jeg ville aldrig have truffet det valg, hvis jeg havde vidst, hvad der ville ske med ham.”

Han drejede sugerøret i cirkler og stillede så glasset på det lille bord ved siden af sig for at indtage et glukosamintilskud mod sin slidgigt.

“Så ville jeg have været nødt til at få dig slået ihjel.” Han lo sin kvækkende latter for at lade forstå, at det var en vittighed. Men det var det ikke. Selvfølgelig var det ikke det. “Jeg vil slå en handel af, indgå et kompromis. Jeg vil give dig præcis det liv, du ønsker – et hvilket som helst liv– men hvert ottende år får du som sædvanlig en opringning, og før du vælger din næste identitet, vil jeg bede dig gøre noget.”

Jeg havde selvfølgelig hørt det hele før. Selv om “præcis det liv, du ønsker” aldrig helt betød netop det. Han ville give mig en håndfuld forslag, og jeg ville vælge et af dem. Og mit svar var også mere end velkendt for ham.

“Er der noget nyt om hende?” Det var et spørgsmål, jeg havde stillet hundrede gange før, men det havde aldrig lydt så ynkeligt, så håbløst, som det gjorde nu.

Han kiggede ned i sit glas. “Nej.”

Jeg bemærkede, at han sagde det lidt hurtigere, end han normalt ville gøre. "Hendrich?"

"Nej. Nej, det er der ikke. Men hør her, vi finder nye folk i et utroligt tempo. Over halvfjerds sidste år. Kan du huske, da vi startede? Et godt år gav fem. Hvis du stadig ønsker at finde hende, ville det være vanvittigt af dig at træde ud."

Jeg hørte en lille plaskelyd fra swimmingpoolen. Jeg rejste mig, gik hen til poolkanten og fik øje på en lille mus, der håbløst svømmede forbi et vandfilter. Jeg lagde mig på knæ og skovlede dyret op. Det smuttede af sted i retning af det perfekt manicurerede græs.

Han havde mig i sin hule hånd, og han vidste det. Der var ingen vej ud i live. Og selv hvis der var, var det lettere at blive. Der var noget betryggende ved det – som en forsikring.

"Præcis det liv, jeg ønsker?"

"Præcis det liv, du ønsker."

Da Hendrich nu var Hendrich, er jeg sikker på, at han antog, at jeg ville forlange et eller andet ekstravagant og kostbart. At jeg ville bo på en yacht ud for Amalfikysten eller i et penthouse i Dubai. Men jeg havde tænkt det igennem og vidste, hvad jeg ville sige. "Jeg vil tilbage til London."

"London? Der er hun nok ikke, det ved du."

"Ja, det ved jeg. Jeg vil bare tilbage dertil. For at føle, at jeg er hjemme igen. Og jeg vil være lærer. Historielærer."

Han lo. "Historielærer. Hvad, på en high school?"

"I England siger de 'secondary school'. Men ja, historielærer på en high school. Det tror jeg ville være en god ting at gøre."

Og Hendrich smilede og så lettere forvirret på mig, som om jeg havde bestilt kylling i stedet for hummer. "Det er perfekt. Ja. Nå, vi skal bare have et par ting på plads, og ..."

Og mens Hendrich talte videre, så jeg musen forsvinde ind under hækken og ind i de dybe skygger, ind i friheden.

London, nu

London. Første uge af mit nye liv.

Skolelederens kontor på Oakfield School.

Jeg forsøger at virke normal. Det er en interessant udfordring. Fortiden prøver at bryde igennem.

Nej.

Den er allerede igennem. Fortiden er her altid. Lokalet lugter af pulverkaffe, desinfektionsmiddel og akrylgulvtæppe, og der er en plakat med Shakespeare.

Det er det portræt af ham, man altid ser. Vigende hårgrense, bleg hud, blanke øjne, som om han var skæv. Et billede, der faktisk slet ikke ligner Shakespeare.

Jeg retter igen min opmærksomhed mod skolelederen, Daphne Bello. Hun bærer cirkelrunde orange øreringe. Hun har enkelte hvide hår midt i alt det sorte. Hun smiler til mig. Det er et vemodigt smil. Et smil, som ingen kan smile, før de er fyldt fyrrer. Et smil, som på en og samme tid rummer tristesse og trods og munterhed.

“Jeg har været her længe.”

“Virkelig?” siger jeg.

Udenfor svinder en politisirene ind til ingenting.

“*Tid*,” siger hun, “det er en mærkelig ting, ikke sandt?”

Hun holder forsigtigt om kanten på sit papbæger kaffe, idet hun stiller det ved siden af sin computer.

“Meget mærkelig,” medgiver jeg hende.

Jeg kan godt lide Daphne. Jeg kan lide hele samtalen. Jeg kan lide at være tilbage her i London, tilbage i Tower Hamlets. Og at være

til en helt almindelig jobsamtale. Det er vidunderligt at føle sig, ja, *almindelig* for en gangs skyld.

“Jeg har været lærer i tre årtier. Og her i to. Sikke en deprimerende tanke. Alle de år. Så gammel jeg er.” Hun sukker bag sit smil.

Jeg har altid fundet det morsomt, når folk siger sådan.

“Sådan ser du ikke ud,” hører det til god tone at sige, så det siger jeg.

“Charmør! Bonuspoint!” Hun ler en latter, som stiger op gennem to hele oktaver.

Jeg forestiller mig latteren som en usynlig fugl, noget eksotisk fra Saint Lucia (hvor hendes far kom fra), der flyver op på den grå himmel uden for vinduet.

“Åh, hvem der var ung som dig,” klukker hun.

“Enogfyrre er ikke ung,” siger jeg med tryk på det latterlige tal. *Enogfyrre. Enogfyrre. Det er det, jeg er.*

“Du ser ud til at have det godt.”

“Jeg er lige kommet tilbage fra ferie. Det kan være derfor.”

“Et rart sted?”

“Sri Lanka. Ja. Det var rart. Jeg fodrede skildpadder i havet ...”

“Skildpadder?”

“Ja.”

Jeg kigger ud ad vinduet og ser en kvinde med et kobbelt skolebørn i uniform styre mod sportspladsen. Hun standser, vender sig om mod dem, og jeg ser hendes ansigt, mens hun siger tavse ord. Hun har briller, cowboybukser og en lang cardigan, som slår blidt i vinden, og hun skubber håret om bag øret. Nu ler hun ad noget, en elev siger. Latteren lyser op i hendes ansigt, og et kort øjeblik er jeg tryllebundet.

“Åh,” siger Daphne og gør mig forlegen, da hun ser, hvor jeg kigger hen. “Det er Camille, vores fransklærer. Der er ingen som hende. Ungerne elsker hende. Hun tager dem altid med udenfor ... fransktimer i det fri. Sådan er skolen her.”

“Jeg forstår, at du har udrettet mange store ting her,” siger jeg i et forsøg på at få samtalen tilbage på sporet.

“Jeg prøver. Vi prøver alle sammen. Nogle gange er det bare en

håbløs kamp. Det er min eneste bekymring ved din ansøgning. Dine anbefalinger er fantastiske. Og jeg har fået dem alle sammen tjekket ...”

Jeg føler mig lettet. Ikke over at hun har tjekket anbefalingerne, men over at der har været nogen, der har taget telefonen eller mailet tilbage.

“... men dette er ikke en landsbyskole i Suffolk. Dette er London. Dette er Tower Hamlets.”

“Børn er børn.”

“Og de er dejlige børn. Men området her er anderledes. De har ikke de samme privilegier. Min bekymring er, at du har levet et ret beskyttet liv.”

“Det skal du ikke være så sikker på.”

“Og mange elever her kæmper hårdt nok med nutiden for slet ikke at tale om fortiden. De interesserer sig kun for den umiddelbare verden omkring dem. Nøglen er at gøre dem engagerede. Hvordan ville du gøre historien levende?”

Det var det letteste spørgsmål i verden. “Historien er ikke noget, man behøver gøre levende. Historien *er* levende. Vi er historie. Historie er ikke politikere eller konger og dronninger. Historie er alle. Den er alt. Den er din kaffe. Man kan forklare meget om hele kapitalismens og imperiets og slaveriets historie bare ved at tale om kaffe. Den mængde blod og elendighed, der er gået forud for, at vi kan sidde her og drikke kaffe af papkrus, er enorm.”

“Nu har jeg helt mistet lysten til at drikke den.”

“Åh, undskyld. Men pointen er, at historien er overalt. Det drejer sig om at få folk til at indse det. Den får en til at forstå et sted.”

“Rigtigt.”

“Historie er mennesker. Alle elsker historie.”

Daphne ser tvivlende på mig, og hendes ansigt trækker sig ned mod halsen, idet hendes øjenbryn løfter sig. “Er du sikker på det?”

Jeg sender hende et lille nik. “Det drejer sig bare om at få dem til at indse, at alt, hvad de siger og gør og ser, kun er, hvad de siger og

gør og ser, på grund af det, der er gået forud. På grund af Shakespeare. På grund af hvert eneste menneske der nogen sinde har levet.”

Jeg kigger ud ad vinduet. Vi sidder på anden sal og har en fin udsigt selv i den grå Londonstøvregn. Jeg ser på en gammel georgiansk bygning, som jeg er gået forbi mange gange.

“Det sted, det sted derovre. Det med alle skorstenene? Det var engang en sindssygeanstalt. Og derovre” – jeg peger på en anden, lavere murstensbygning – “var det gamle slagtehus. Der tog de engang alle de overskydende knogler ud og lavede benporcelæn af dem. Hvis vi var gået forbi der på gaden for to hundrede år siden, ville vi på den ene side have hørt brølene fra de mennesker, samfundet havde erklæret gale, og fra kvæget på den anden ...”

Hvis, hvis, hvis.

Jeg peger på skifertagene på rækkehusene mod øst.

“Og lige derovre i et bageri på Old Ford Road plejede Sylvia Pankhurst og Østlondons suffragetter at mødes. De havde et stort skilt med teksten “STEMMERET TIL KVINDER” malet med guld-bogstaver, så man ikke kunne overse det, ikke langt fra den gamle tændstikfabrik.”

Daphne skriver noget ned. “Og du spiller musik, ser jeg. Guitar, klaver og violin.”

Og lut, siger jeg ikke. Og mandolin. Og zither. Og blikfløjte.

“Ja.”

“Du gør Martin forlegen.”

“Martin?”

“Vores musiklærer. Håbløs. Han er håbløs. Han kan knap nok spille på triangel. Men han tror, han er rockstjerne. Stakkels Martin.”

“Jamen jeg elsker musik. Jeg elsker at spille musik. Men jeg finder det svært at undervise i. Jeg har altid fundet det svært at tale om musik.”

“Til forskel fra historie?”

“Til forskel fra historie.”

“Og du lader til at være ajour med den gældende undervisningsplan.”

“Ja,” lyver jeg ubesværet. “Absolut.”

“Og du er stadig ung.”

Jeg trækker på skuldrene og sætter det ansigt op, som det vist er meningen, at man skal sætte op.

“Jeg er seksoghalvtreds, så enogfyrre er ungt, tro mig.”

Seksoghalvtreds er ungt.

Otteogfirs er ungt.

Et hundrede og tredive er ungt.

“Nå ja, jeg er en ret *moden* enogfyrreårig.”

Hun smiler til mig. Hun klikker på enden af sin kuglepen. Klikker på den igen. Begge gange varer et øjeblik. Det første klik, pausen mellem klikkene og det andet klik. Jo længere man lever, des sværere bliver det. At gribe dem. Hvert lille øjeblik, mens de varer. At leve i andet end fortiden eller fremtiden. At virkelig være her.

Evigheden, sagde Emily Dickinson, består af nuer. Men hvordan udfylder man det nu, man befinder sig i? Hvordan hindrer man genfærdene af alle de andre nuer i at komme ind? Kort sagt, hvordan lever man?

Jeg falder hen.

Det er tit sket på det seneste. Jeg havde hørt tale om det. Andre albaer havde talt om det. Man nåede til midten af sit liv, og tankerne blev for meget. Erindringerne hober sig op. Hovedpineanfaldene tager til. Hovedpinen i dag er ikke så slem, men den er der.

Jeg prøver at koncentrere mig. Jeg prøver at holde fast i det andet nu for et par sekunder siden, da jeg nød jobsamtalen. Nød følelsen af relativ almindelighed. Eller illusionen om den.

Almindelighed findes ikke.

Ikke for mig.

Jeg prøver at koncentrere mig. Jeg ser på Daphne, som ryster på hovedet og ler, men nu stiltfærdigt over noget, hun ikke røber. Noget trist, føler jeg, da hendes øjne pludselig bliver glasagtige. “Nå, Tom,

jeg er ret imponeret over dig og over denne ansøgning, det må jeg sige.”

Tom.

Tom Hazard.

Mit navn – mit oprindelige navn – var Estienne Thomas Ambroise Christophe Hazard. Det var udgangspunktet. Siden har jeg haft mange, mange navne og været mange, mange ting. Men da jeg første gang kom til England, droppede jeg hurtigt al garneringen og blev blot til Tom Hazard.

Da jeg nu bruger det navn igen, føles det som en hjemkomst. Det giver genlyd i mit hoved. *Tom. Tom. Tom. Tom.*

“Du er vinget af i alle felter. Men selv hvis du ikke var, ville du alligevel få jobbet.”

“Jaså. Hvorfor?”

Hun løfter øjenbrynene. “Der er ikke andre ansøgere!”

Det ler vi begge lidt ad.

Men latteren dør hurtigere end en døgnflue.

For så siger hun: “Jeg bor på Chapel Street. Jeg tænker på, om du kender noget til den?”

Og selvfølgelig kender jeg til den, og spørgsmålet virker som et koldt vindstød. Min hovedpine banker hårdere. Jeg ser for mig et æble sprænges i en ovn. Jeg burde ikke være kommet tilbage hertil. Jeg burde aldrig have bedt Hendrich om at få dette her til at ske. Jeg tænker på Rose, på den sidste gang, jeg så hende, og på de opspilede, desperate øjne.

“Chapel Street. Den kender jeg ikke. Nej. Nej, den kender jeg desværre ikke.”

“Lige meget.” Hun drikker en slurk af sin kaffe.

Jeg ser på plakaten med Shakespeare. Han ser ud, som om han stirrer på mig som en gammel ven. Der står et citat under billedet af ham.

Vi ved, hvad vi er, men ikke hvad vi kan blive.

“Jeg har en god fornemmelse med dig, Tom. Man skal stole på sine fornemmelser, ikke sandt?”

“Det vil jeg mene,” siger jeg, selv om fornemmelser og følelser var det eneste, jeg aldrig havde stolet på.

Hun smiler.

Jeg smiler.

Jeg rejser mig og går hen mod døren. “På gensyn i september.”

“Ha! September. September. Den kommer flyvende. Tiden, forstå du. Det er en anden ting ved at blive ældre. Tiden går hurtigere.”

“Gid det var sandt,” hvisker jeg.

Men hun hører det ikke, for så siger hun: “Og børn.”

“Undskyld?”

“At få børn får også en til at føle at livet går hurtigere. Jeg har tre. Den ældste er toogtyve. Tog sin eksamen sidste år. I går legede hun med sit LEGO, i dag henter hun nøglerne til sin nye lejlighed. Toogtyve år i løbet af et sekund. Har du nogen?”

Jeg griber om dørhåndtaget. Dette varer også et øjeblik. Og i løbet af det vågner tusindvis af andre øjeblikke smerteligt til live.

“Nej,” siger jeg, fordi det er nemmere end sandheden. “Det har jeg ikke.”

Hun virker et kort øjeblik lidt utilpas. Jeg tror, hun skal til at kommentere det, men i stedet siger hun: “På snarligt gensyn, mr. Hazard.”

Jeg går ud på gangen, som lugter af det samme desinfektionsmiddel, og hvor to teenagere står lænet op ad væggen og stirrer ned i deres mobilere lige så fromt som gamle præster med bønnebøger. Jeg vender mig om og ser Daphne kigge på sin computer.

“Ja. På snarligt gensyn.”

Mens jeg går ud af Daphne Bellos kontor og ud af skolen, befinder jeg mig i det 21. århundrede, men også i det syttende.

Mens jeg går de godt halvanden kilometer til Chapel Street – en strækning med lottoforhandlere og busstoppesteder og lygtepæle i støbejern og halvhjertet graffiti – er jeg næsten i trance. Gaderne føles for brede. Og da jeg når til Chapel Street, opdager jeg det, jeg selvfølgelig godt ved: at de huse der engang havde stået der, ikke læn-

gere gør det, da de er afløst af andre opført i slutningen af 1800-tallet, høje rødstensbygninger lige så strenge som den tid, de stammer fra.

På hjørnet, hvor der havde ligget en lille, forladt kirke og en vægter, er der nu en KFC. Med den røde plastic pulserende som et sår. Jeg går forbi med lukkede øjne og forsøger at fornemme, hvor langt henne ad gaden huset oprindeligt havde ligget, og standser op efter omkring tyve skridt. Jeg åbner øjnene og ser et halvt dobbelthus, som ikke har nogen fysisk lighed med det hus, jeg var ankommet til så mange århundreder tidligere. Den anonyme dør er nu moderne blå. Vinduet afslører en stue komplet med tv. Nogen spiller et computerspil på det. Et rumvæsen eksploderer på skærmen.

Min hovedpine dunker, og jeg føler mig sløj og må træde tilbage, næsten som om fortiden er noget, der kunne fortynde luften eller påvirke tyngdelovene. Jeg læner mig op mod en bil, let, men nok til at udløse alarmen.

Og støjen er høj som et brøl af smerte, der huler hele vejen fra 1623, og jeg går rask til væk fra huset og gaden, mens jeg ønsker, at jeg lige så let kunne gå væk fra fortiden.